קיב: פרת חטאת פרק ארבעה עשר זבחים

(ד) **שסיח ר"ש אומר כו'.** בגמ' [קיד.] מפרש לא תעשה דידהו: **פורין שלא הגיע זמנן.** כדתנן בחולין (דף כב:) משחיטו כשירין ומקמי הכי פסולין דתורין משמע גדולים ולא קטנים בני יונה קטנים משמע ולא גדולים ופסולין מתחילת היטהר ואילך: **כלא עשה.** הואיל ולחיר לאחר זמן יש בו לא תעשה לשותטן בחוץ: **מחוסר זמן.** שחמרנו פעור כין שהוא מחוסר זמן בגופו כין שהוא מחוסר זמן בבעלים שלא הגיע זמן בעלים להקריב קרבנותיהם: **והמלורע** לא גרסינן במתני' [ב]: **שהקריבו.** בחוץ ימי ספרן: **ויולדת.** בחוץ מלאת: **ושמשם.** בגמרא [ב] פריך מאי אשם איכא בהני: **פעור.** שאין מתקבלין בפנים לא לאוכה ולא לנדבה: **עולויהן.** דזב חבה (ב) דעוף וילולת בהמה: **חייבין.** שהרי מתקבלות בפנים לנדבה לשמן: **ושלמיהן.** בגמ' פריך מאי שלמים איכא בהני: **קדשי קדשים.** ככבי עלרת: **ומוחר העומר.** לאחר קמילה: **היולף.** שמן על המנחה דלכתיב (ויקרא ב) ויצק וגו': **וספופה.** מנחת מאפה דלכתיב (שם) פתות אותה פתים: **וכמנגש.** מנחה בחוץ [ו] והיא טעונה הגשה בפנים [ז] בקרן מערבית דרומית כמשפטה: **המעיר אם הגרות.** מדשן את המנורה בבקר: **פעור.** בעומה יליף בברייתא בגמ'[ח]: **אין כהן משוח זרוס.** חיוב מיתה. כל הגך הקטרות בדבר שדרכן לאכול לאו הקטרה ניתנו וכל הגך עבודות הואיל ויש אתמרינן עבודה אין זר חייב עליה [א] מיתה דלאתמרינן בפרק בלאשונה (יומא דף כד.) עבודת תמנה ולא עבודת סילוק עבודה תמה ולא עבודה שם אחריה עבודה: **ולא משוח עומאה.** כהן טמא שנשמש לאחרת זרות ושימוש בטומאה מחד קרא נפקי מוימזרו ולא יתלנו בכל הזבחים תניינא (לעיל ח.), מאי דמתיב [ב] אחזות מחייב אשמיות טומאה: **ולא משוח מחוסר בגדים.** לתיגנו נמי כזר [ג] כומן שאין בגדיהן עליהן אין כהונתה עליהם והוו להו זרים הכי נפקא לן בפרק שני (שם ח:): **ולא משוח שלא רחון ידיים ורגלים.** גמר מוקה מוקה ממחוסר בגדים התם לענין אחוזי עבודה ולענין מיתה נמי אין גמרינן לה מהתם: **ועבודה בכבורות.** דלכתיב ושלח את נערי בני ישראל וגו' (שמות כד): **נאסרו בכמות.** דלכתיב בשחוטי חוץ: **ועבודה בכהנים.** דלכתיב בשחוטי [ויקרא יז] קרב אל המזבח: **לפנים מן הקלעים.** דלכתיב בחטאת ואשם ומנחה (ויקרא ו) במקום אהל מועד: **קדשים קלים בכל מחנה ישראל.** כמות שהן שרויין בדגליהם והא יליפינן בחיהו מקומן (לעיל נה.) מקראי: **כאו לגלגל.** כשעברו את הירדן והוקבע אהל מועד שם שבע שנים שכבשו ושבע שחלקו: **הותרו בכמות.** כדיליפינן לקמן [קח:] מאיש כל איסר בעייניו: **קדשי** [ד] **קדשים.** הנאכלין לא קרב בבמת יחיד כל שאין נידר ונידב אין קרב בבמה קטנה ואין מנחה בבמה הלכך עולה הוא דהוה ואין נאכלת ואטאת ואשם בבמת ליבות הוא דקרבי ונאכלין לפנים מן הקלעים: **קדשים** כולהו יליף בגמ' דלא נהיגי בבמת יחיד: **כמה ליבות.** גלגל נוב וגבעון [ה]: **ומתן**

בעלי מומין עוברין שהקריבן בחוץ פטור ר"ש אומר בעלי מומין קבועין פטור בעלי מומין עוברין [ו] חייב בלא תעשה [א]תורים שלא הגיע זמנן ובני יונה שעבר זמנן שהקריבן בחוץ פטור ר"ש אומר בני יונה שעבר זמנן פטור ותורים שלא הגיע זמנן בלא תעשה [ב]אותו ואת בנו ומחוסר זמן פטור ר"ש אומר הרי זה בלא תעשה [ג]ישר"ש [ד] אומר כל שהוא ראוי לבא לאחר זמן ה"ז בלא תעשה ואין בו כרת וחכ"א כל שאין בו כרת אין בו לא תעשה [ה]מחוסר זמן בין בגופו בין בבעליו [ו]איזהו מחוסר זמן בבעליו הזב והזבה והיולדת והמצורע שהקריבו חטאתם ואשמם בחוץ פטורין עולותיהן ושלמיהן בחוץ חייבין [ז]המעלה מבשר חטאת מבשר אשם מבשר קדשי קדשים מבשר קדשים קלים ומותר העומר ושתי הלחם ולחם הפנים ושירי מנחות [ח]והיוצק והפותת [ט] והבולל והמולח והמניף והמגיש והמסדר את השולחן והמטיב את הנרות והקומץ והמקבל דמים בחוץ פטור [י] ואין חייבין עליו לא משום זרות [יא]ולא משום טומאה ולא משום מחוסר בגדים ולא משום [שלא] רחוץ ידים ורגלים [יב]עד שלא הוקם המשכן היו הבמות מותרות [יג]ועבודה בבכורות ומשהוקם המשכן נאסרו הבמות ועבודה בכהנים קדשי קדשים נאכלין לפנים מן הקלעים וקדשים קלים בכל מחנה ישראל באו לגלגל הותרו הבמות קדשי קדשים נאכלין לפנים מן הקלעים וקדשים קלים בכל מקום [יד]באו לשילה נאסרו הבמות [טו]ולא היה שם תקרה אלא בית אבנים בלבד [ז] מלמטן [ח] והיריעות מלמעלן והיא היתה מנוחה קדשי קדשים נאכלין לפנים מן הקלעים וקדשים קלים ומעשר שני בכל הרואה [יז]באו לנוב וגבעון הותרו הבמות קדשי קדשים נאכלין לפנים מן הקלעים קדשים קלים [יח]באו לירושלים נאסרו הבמות ולא היה להן [יט] היתר והיא היתה נחלה [כ]קדשי קדשים נאכלין לפנים מן הקלעים [כא]קדשים קלים ומעשר שני לפנים מן החומה כל הקדשים שהקדישן בשעת איסור הבמות והקריבן בשעת איסור הבמות מבחוץ [כב]הרי אלו בעשה ולא תעשה וחייבין עליו [כג] כרת הקדישן בשעת היתר הבמות והקריבן בשעת איסור הבמות בחוץ הרי אלו בעשה ולא תעשה ואין חייבין עליהן כרת הקדישן בשעת איסור הבמות והקריבן בשעת היתר הבמות הרי אלו בעשה ואין בהן לא תעשה ואלו קדשים קרבין במשכן קדשים שהוקדשו למשכן קרבנות ציבור קרבין במשכן וקרבנות היחיד בבמה קרבנות היחיד שהוקדשו למשכן יקריבו [כד] במשכן ואם הקריבן בבמה פטור ומה בין במת יחיד לבמת ציבור סמיכה ושחיטת צפון

קלים בכל מקום. דכיון שבטלו הדגלים והן היו הולכים בכל המקום לכבשה ולא היתה חיישינן סכיכות המשכן בטלה קדושת מחנה ישראל. מעשר שני לא הוחכר כאן לפי שלא נהגו מעשרות עד לאחר ירושה וישיבה: **כאו לשילה.** לאחר מילוון [כה] מיד קבעוהו בשילה: **נאסרו בכמות.** כדקתני והיא היתה מנוחה וכתיב [כו] כי לא באתם עד עתה וגו' כלומר כשתעברו את הירדן לא תקריבו [כז] בבמות בכל אשר אתנו עושים פה היום שאנו מקריבין במשכן מנוחות ואשמות אלא איש כל איסר בעיניו תעשו [כח] דהיינו נדרים ונדבות שאינן עליכם חובה אלא לפי מה שיסר בעיניכם כי בעוד שמכבשו ומחלקו לא באתם עד עתה אל המנוחה ובעברתם [כט] את הירדן וישבתם בארץ היינו לאחר ירושה וישיבה והיה המקום וגו' השמר לך וגו' היינו איסור הבמות: **מקרב.** (שם) גג של גפרית: **ויריעות מלמעלן.** בגמרא [קיח.] יליף לה: **כלל הרואה.** במקום שרואין משם את שילה. ובגמרא [שם] יליף לה: **כאו לנוב וגבעון.** כשהרבה שילה ונלקח הארון בימי עלי באו לנוב וגבעון [ח] כמו שנאמר אין לחם חול [וגו'] כי אם לחם קדש [ט] אשר מלפני ה' (שמואל א כא) אלמא שולחן ומזבח התם הוה תרבה נוב בימי שאול באו לגבעון כדכתיב במלכים (א ד) כי [י] שם הבמה גדולה: **הותרו הבמות.** יליף בגמרא: **קדשים קלים בכל ערי ישראל.** דהא בכל מקום [יא] שהוא שם עושה במה [יב] ומקריבו: **ומעשר שני.** [יג] פריך בגמ' נפקיה להתם: **והיא היתה נחלה.** ההיא דכתיב בקלא דמשכנא אל המנוחה ואל הנחלה יאמרו [יד] הבמות: **לפנים מן החומה.** של ירושלים שהיא במקום מחנה ישראל שנמשכר כדכתיב ואכלת שם לפני ה' (דברים יב): **בעשה.** והכיאוס לה' וגו' (ויקרא ח): **ולא תעשה.** כדילפי' [קו:] משם תעלה [טו] לשחיטה [טז] ואחזרה להעלאה השמר לך פן תעלה עולותיך וגו' (דברים יב): **וחייבין עליהן כרת.** דלכתיב (ויקרא ח) ואל פתח אהל מועד לא הביאו [יח]: **ואין חייבין עליהן כרת.** דלמדנן בהשוחט (לעיל קו:) עד כאן הוא מדבר בקדשים שהקדישן כו' וקתני סיפא יכול יהו חייבין עליהן כרת תלמוד לומר זאת להם ואין אחרת להם: **הקדישן בשעת איסור הבמות.** מהיהיא שעתא קרינא בהו והכיאוס לה' וכיון שהמתין עד שלא יצא [יט] לקיימו נתבטל העשה על ידו אכל לאו וכרת ליכא דאחזרה ועוגם בשעת הקרבה כתיבי והרי הותרו הבמות: **ואלו קדשים קרבין במשכן קדשים שהוקדשו למשכן.** בזמן שהיה המשכן בגלגל והותר במה אלו קדשים קריבין להקריבן במשכן ולא יקרבו בבמה אותם שהוקדשו לשם משכן מפרש [כו] ואזיל: **קרבנות ציבור.** סתמן למקדש [כז]: **קרבנות יחיד.** סתמן בבמה: **קרבנות יחיד שהוקדשו למשכן.** שפירש בשעת הקדישן על מנת להקריבן למשכן: **פטור.** מאחזרה ומעוגם שהרי הותרו הבמות ומיהו אסור לשנות משום דאשר נדרת תשמור ועשית (דברים כג): **ומה כין כמה יחיד כו'.**

ומתן

מתה קרא נמקי מתן דמחייב אחזרה מחייב נמי לטומאתה: ולא משום שלא רחוץ ידים ורגלים. למחוקה מוקה ממחוסר בגדים נמר לה התם לענין לאחוזי עבודה, ולאי תנא נמי ליף מינה דאמר מה מחוסר בגדים לא מחייב אלא אמר עבודה, אלא נמי לא מחייב אלא אמבודה שהוא נמר [שנהדרין סב.] ועי' לקמן קפו.] הוי הבמות מותרות. כל אחד כנה מזבח ומקריב עליו ומשהוקם המשכן נאסרו, דכתיב ואל פתח אהל מועד לא הביאו ועי' ועבודה בבכורות. בכורי ישראל הוי מקריבים ומתמן ואילך הכהנים (בכורות לב:) באו לנוב וגבעון. תרבה שילה כימי עלי כשנבנה הארון כאהל פלשתים, אלא לתם לנוב ולא היה שם בית של אבנים היה ומקבלים שם מזבח הנחשת אבל ארון לא היה שם. שכשחזירוהו פלשתים עמד בקרנות יערים שנים עד שמלך דוד והכיאהו לציון ונלוין עמד עד שמנה שלמה בית המקדש, דכתיב (מ"א ח) ויביאו הכהנים את ארון ה', ועי', ומזבח הנחשת היה בגוב כל ימי שאול ושמואל, דכתיב (מ"א כא) ויאמר אין לחם תחת אל אחת ידי כי אם לחם קודש ועי' המוסרים מלפני ה', תרבה טב על דבר זה שהרגם שאול מפני שנתנו לחם לדוד ומלאי לחם לבנגעון ויתן שם מזבח הנחשת עד שנבנה שלמה הבית, דכתיב בדברי הימים (בפתים כח.) והיא היתה נחלה. התמיד בפסוק (דברים יב) אל המזבח ואל הנחלה (מעילה יב.) קרבנות ציבור קריבין במשכן כו'. הילכך שאין נידר ונידב אין קרב בבמת יחיד דהא אין קדשי ציבור מקרבין (בה) (לקמן קיא:) לבמת ציבור. דהיינו מזבח (מעילה יב.)

עין משפט נר מצוה

ג א מי' פ"ח מהלכות מעה"ק הלכה ח:
ד ב מי' שם הלכה ז:
ה ג מי' שם הלכה ט:
ו ד מי' שם פ"ט הלכה ד:
ז ה מי' שם הלכה ו:
ח ו מי' פ"ע מהלכות ביאת מקדש הלכה ה:
ט ז מי' שם הלכה י:
י ח מי' פ"ח מהלכות בית הבחירה הלכה ג:
יא ט מי' פ"ז שם הלי יא ופ"י מהלכות מעה"ק הלי ג ופ"ח שם הלי ה:
יב י מי' פ"ו מהלכות בית הבחירה הלי עו ופ"י מהלכות מעה"ק הלכה יד ופ"י מהלכות מעה"ק הלי ה ופ"ב מהלי מעשר שני הלי ח טושע"ע יד סימן שלא סעיף קטן:
יג כ מי' פ"ח מהלכות מעה"ק הלכה כ:

מוסף רש"י

כל שהוא ראוי לבא לאחר זמן. כגון זב שהוא ראוי ליטמא למחר כגון וחטאו כתוך: הרי זה בלא תעשה ואין בו כרת. לפי שאינו מתקבל בפנים, דלשון אינו ולא בני ביאה נמי בקדשים (מעילה יב.) אמר"ש שאינו כרת דלאו מתקבל בפנים הוא מ"מ בלא מעשה הוא שאול ונלוי לאחר זמן, ולא דיבור מפרש [לקמן קיד.] אלא שעשון ככל אשר אמרתי אשיש ונו' (חולין פא.) מחוסר זמן. פעור על אחיסת אות. כין שהוא מחוסר זמן כגופו כין שהוא מחוסר זמן כבעלים, כגיפי כגון כתוך שמוחה לגילמו: הזב והזבה. שם זמן להטאת קרכנותיהם לפוף פעירת שכבה, והיולדת. לפוף מלאת ימי טהרה, שהקריבו. לפני הזמן, חטאתם ואשמם בחוץ פטורין. שאינן מתקבלים בפנים לא לאוכה ולא לנדבה, לאוכה משום דלא אתא דאמרינהו ולנדבה שאין מטאת אשם בא לנדבה, והלי אשם כמעורב הוא לאלוי כוב וזבה חיולת ליכא אשם: עולותיהן ושלמיהן בחוץ חייבין. שעולה ושלמים באים נדבה ומתקבלין נדבה בפנים (יומא סא.) והבולל. בשמן, והפותת. פתים לאחר שנייתה כגון מנחת חוכת יוכרמת ותאפה תנור שכן נאחת אפויה. והמניף והמגיש. בקרן מערבית דרומית כנגד חודש כפר"ב. והמסדר את השולחן. לחם הפנים, בחוץ. אם עשה אחת מאלו בחוץ, פטור. הלא חייב כרת אלא שוחט, דכתיב (ויקרא ח) אשר ישחט וגו', ומעלה דכתיב (שם) אשר יעלה עולה, חוזרת לאחרכי מדם שפך, וכל הני דים לאחרים עבודה אמעיט, מה העלאה מיוחדת שהיא בתר עבודה אף כל שאינו בתר עבודה: ואין חייבין עליו לא משום זרות. אר שעשה אחת מהם בפנים אינו חייב מיתה דנפקא לן בפרק יומא (דף כד.) מעבודתם עבודת תמנה ודיבשיע עבודה תמה ולא עבודה שם אחרים עבודה, וכל הני דים לאחרים עבודה דהקטרת קומץ אחר סולן, מבדר הסולתן עבודה לאחרונה של לחם הפנים הייני פילוח מוכין והקטרתן, והמגיש את הנרות הדלקת הנרות, מקבל דמים יש אחרים ואיקה: ולא משום טומאה. הכן טמא שנשמש, זוכות ושמוש בטומאה מחד קרא נפקי מאוכלי דיהיכו כפי כל הזבחים תניינא כאחיסת קדשים (בחתים דף טו:) ושאר מקדשי בני ישראל ולא אחלו הייני טומאה בדמתיב בתרים אחר אליהם לזרוחיהם ונו' חד נמי מיינה דרבשין מדאלעזריך קרא לאיכתב בני ישראל לאשמי מאי לו לאשמי קדשי בנים וקדשי נשים יכי בטומאה קרבי והא אתמרינן התם דלא, אלא הכי קאמר בני ישראל נמי אסם נרים לא יעבדו אלא יחלו, ובין בזרות בטומאה

מסורת הש"ס

א) חולין פח. ב) [חולין פח. מעילה יב, ומסר ב"כ תמורה טו:] ת"כ אחרי פרשי' ד' ה"ת, ג) יומא סב., ד) ת"כ שם פ"ד ה"ט, ה) סנהדרין סב: [וש"ס בתי' הקשי הרבה], ו) [כתורות ד:] ספרי ראה סה לקמן קטו, ז) ירושי' מגילה פ"א הה"י א, ח) מעילה י. ע' מכילתא בא פ"א, ט) סדר עולם פ"ל ירושי' שם הי"ב, י) [ע' תו' לעיל פ: ד"ה מאי יתר לקמן קיט. ד"ה כאו], כ) לקמן קיד:, ל) לעיל סב:, מ) לקמן קטו:, נ) דברים יב ט, ס) לקמן קיז:, ע) לעיל קו.

הגהות הב"ח

(א) בתוספתא ר"ש אומר יכי מומין עוברין עובר בלא תעשה: (ב) שם ואין בהם משום זרות כל"ל ותיכון חייבין עליו לא מתחלה: (ג) שם וירדעות מלמעלן: (ד) רש"י ד"ה (בגמ"ש) עוכר יכי בסיפא שר"ש אומר כל"ל ותיכון סכיה מתחלה: (ה) ד"ה עולותיהן הוא חוב עוף: (ו) ד"ה כאו לנוב ונכ' מלכים כי היא הבמה גדולה: (ז) ד"ה קדשים קלים יכי ומקריב ובגמרא פריך מעשר שני נפקיה להתם כל"ל וכדר"ל: (ח) ד"ה כמה ליכו בהשלמה: (ט) ד"ה כמה יחיד ונגבעון הס"ד אחר"כ מיה מתן סניל ותיכון מתן סוכב בפתח:

שינויי נוסחאות

א) כ"מ שהיה ר"ש (ש"מ) וכן בתוספתא (ברא"ר): ב) כ"ל והבולל והפותת (ש"מ) וכן בתוספתא (ובסנהדרין): ג) מיכה בלבד נמתק (ש"מ). וכן בתוספתא: ד) בכתה"י נוסף כאן ומעשר שני. ועי' לקמן אות כח. ועי' תוס' לקמן קיט ע"ב ד"ה כאו. ולעיל ס ע"ב בתו"ד מאי. ועי' מלא"מ: ה) להן עוד הוהר ש"מ וכן בתוספתא: ו) כ"ל בתוספתא: ז) בתוספתא: ח) כ"ל עליהן (ש"מ): ט) בכתה"י ודיו יקרבו: ט) הבעשם עי' בטיה"ק, ומחק שם עוד דמדכרי הכוס, לקמן מבואר בגרסי לה: י) מתיכת בחוץ עד מיכת בפנים, ליתא בכתה"י ודיו: יא) כ"ל עליהן כ"ל: יב) בכ"י דמחייב אזרות מיחייב כו': יג) מיכת כזי ליתא בכתה"י ודיו: יד) קדשי קדשים נאכלין לפנים מן הקלעים, שאין לך קדשי קדשים הנאכלים שקרבים בבמת יחיד רבל שאין כו' כל"ל (ש"מ ב"ש ובגיהו אכתיבי הוה): טו) כ"ל חלוקה (הגר"ב): טז) כ"ל תעשי (ש"מ). ניח לא תעשון נדרים ונדבות בבמות כו' (ב"ש): יח) כ"ל אבל העבראם (ש"מ): יט) מיכת ובבעון נמתק (ש"מ): כ) קדש המוסרים מלפני ה': כל"ל (ש"מ): כא) מקום שהיו שם עשר במה והקריבו כל"ל (ש"מ): כב) כ"ל מעשר שני לא גרסינן במתני' כלל. ובגמרא פריך נפקיה להתם (שם) וכתבי הוה, ועיין בית, ויתלה לעיל אות ד: כג) בכ"י נאסרו: כד) תעלה ושם תעשה לשחיטה (בתה"י ש"מ): כה) הביאו ובכתה כן נלמה כל"ל: כו) כ"ל יכול (ש"מ): כז) כ"ל ומפרש (ש"מ): כח) כ"ל למשכן (ש"מ):

שיטה מקובצת

קדשים קלים בכל ערי ישראל. עיין לעיל כתוס' דף ס' ע"ב (ד"ה מאין):

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com